

הלכות פסח סימן תפ"ט

ג. התפלת עם הצבור (יג) (טו) *מבעוד יום, "מונה עמקהם בלא ברקה, ואם יזכר בלילה יברך ויסיפר: הגה *ואפלו ענה אמן על ברכת הקהל, אם היה דעתו (יד) שלא לצאת, תחזור (יח) *ויברך ויסיפר בלילה (כ"ב בשם רשב"א): ד' ט"ו ששואל אותו חברו (יט) בין השמשות פמה ימי הספירה קצה הלילה, יאמר לו אתמול היה כך וכה, *שאם יאמר לו (טו) (כ) היום כך וכה *אינו יכול (כב) לתחור ולמנות (עו) בברכה; אבל קדם בין השמשות, בינן שאינו זמן ספירה אין בכך פלוס: הגה (כג) וקשהויע

באר היטב

בנתן שלא לצאת, אבל מן הסתם משמע דאין לברך שנית מספק, ע"ש וכ"כ הע"ש. אבל משמעות הש"ו בס"ק ו אינו כן, ע"ש. ועמ"י ס"ק טו: (טו) היום. ואם אמר כך וכה ולא אמר היום, לית לן בה, ע"י ז"א: (טו) בברכה. א"ע

משנה ברורה

דנכון שיחזור ויסיפר בצאת הכוכבים בלי ברקה: **ג (טו) מבעוד יום.** יש מאחרונים (כ"א) שפרשו דהינו בין השמשות שהוא ספק לילה, ויזיצאין אז ירי ספירה לפוסקים דסבירא להו דספירה בזמן הזה דרבנן, אכן הוא רוצה לדרקך ולספר מצאת הכוכבים וכו', וקאמר המתברר שהוא ימנה עמקה פן ישכח אחר-כך, ויחשב בדעתו: (כ"ב) אם אָזכר אחר-כך בלילה למנות אין אני רוצה לצאת בספירה זו, וע"ז ויזיצא ויברך ויסיפר. וע"ז באור הלכה: **(יז) שלא לצאת.** ודוקא אם מתכונן שלא לצאת⁶⁵, אבל בסתמא נצא למאן דאמר דמצות אין צריכות כנהג⁶⁶; ואף דפסקין לעיל בסימן ס דמצות צריכות כנהג, (כ"ג) אפשר לענון ברקה שצריך להזכיר שם שמות, צריך לחש להך דעה: **(יח) ויברך ויסיפר בלילה.** ואפלו בערב שבת שכבר קבל שבת וגם התפלת עם הצבור, אפלו הכי יברך ויסיפר בלילה, בינן שלא דעה לצאת במה שספר עמיה בין השמשות. כתבו האחרונים, דאם נצאו הכוכבים מתוך לו לספר אפלו לא התפלת צדין מערב, ואפלו הוא במוצאי שבת, דהא לילה הוא לכל מלי, ואפלו לקדש ולהבדיל מתוך קדם תפלה, אלא שאסור במלאכה עד שיבדיל: **ד (יט) בין השמשות וכו'.** וכל-שכן אם שאל אותו דבריעבד אם בנה בין השמשות נצא⁶⁵, וכו', וכל-שכן אם שאל אותו אחר צאת הכוכבים, שצריך להזהר מלהשיב היום כך וכה: **(כ) היום כך וכה.** ואפלו (כ"ד) בלשון לע"ז. ואם לא אמר 'היום' (כ"ט) לית לן בה, משום דעקר ספירה הוא שיאמר היום כך וכה⁶⁶: **(כ"א) אינו יכול וכו'.** דאף-על-גב דלא אמר 'בעמך' יצא בדיעבד, וכו' בסעיף קטן ה: **(כ"ב) לתחור ולמנות בברכה.** שכתב יצא בנה ירי ספירה למאן דאמר מצות אין צריכות כנהג; ואף דאנן קמא לן דצריכות כנהג, ונה הלא לא כנן לצאת בנה ירי מצוה? (טו) לענון ברקה צריך להתמיר ולחש להך דעה ולא יברך על הספירה שימנה אחר-כך. ויש עוד עצה, (כ"ג) שכתב בפרוש שלא לצאת בנה ירי ספירה⁶⁸. כתבו האחרונים, (כ"ד) דמיירי ששאל אותו קדם שהגיע לשבועות, הא אי שאל לו בשעה שהגיע לשבועות, אפלו אמר לו היום כך וכה, לאו כלום הוא כל שלא הזכיר שבועות, וצריך לתחור ולספר

(יג) מבעוד יום. עין ט"ו ומ"א וח"י. ונ"ל דמתוך לספר אחר צאת הכוכבים אפלו לא התפלת צדין ערבית אפלו במ"ש, מ"א, ע"ש: **(ל) שלא.** הנה בברכה, אבל בספירה עכ"פ מוכיח לספר לעצמו כמי"ש בס"ק ג. וכתב המ"א: ודוקא קשהויע

באר הגולה

לצאת הכוכבים, וכדאמרינן בגמרא שכתב ל"ד: כד שלים בין השמשות דרבי יהודה מתחיל בין השמשות דרבי יוסי, וצריך עיון⁶⁰: * **מבעוד יום.** עין משנה ברורה. ומשמע מהם דמפליגהמנהגה לכלי אפלו אנו יכול למנות. ודע, דיש הרבה אחרונים ורח"י ומ"א ונ"ח"י דמפליגין ונ"ח"י דמפליגין בין הנהגה מפליגהמנהגה למעלה, ומאי קאמר 'מונה עמקה' הנה משום דאף-על-גב דמפקר הדין כל זמן שאינו לילה אינו זמן ספירה, ובדלעיל בפעור הקודם, מכל מקום יש מקומות שנהגו להקל בזה, משום שהיו גרילין והתפלת מערב קדם חשקה, וקשהויע שאם לא יספירו אז בצבור ויכרו כל אחד לביתו ישקחו מחמת טרדא ולא יספירו ותחבטל עקר תורת ספירה, ועל-כך נכתב במקום הדקדק אש מי שאומר דבספירה בזמן הנה שהוא זכר וכו' למקדש לרב הפוסקים אין להתמיר בה יותר מבקריאת שמע ותפלה, ודין דחשבי' זו להתחלת לילה וקורין שמע ומתפללין מערב, כמו-כן יש לנו לחשב ללילה לענון ספירה, וקאמר דאף מי שהוא תלמיד-דכנס, אם לבו נוקף שקא יסיר וישכח לספר ביחודות: כולו לספר עם הצבור, אף לא יברך אף על-כ"פ פנים, דמפקר הדין אין זמן ספירה אז, אלא שלא מחינן במנהג אותן המקומות וכדי שלא יתבטלו לגמרי ממצוה זו, וכשאינו הזמן בלילה יברך ויסיפר. ואינו ברקה בלילה, דספירה קמיתא לאו כלום הוא מעקר דינא וכו'⁶⁴: * **ואפלו ענה אמן וכו'.** רוצה לומר, דהנה מנהגם שהש"ץ היה מברך ומצוהו כל הקהל בברכה היה מונין כל אחד לעצמו, וסלקא דיתוס אמיתא דדין ששנה אמן ודע עם הצבור ודיא כנן לצאת בברכה על הספירה שפנה, וממילא מוכיח דכנן לצאת בהספירה ירי המצוה, קא משמע לן דלא אמרינן הכי בינן שפנן בהנחא שלא לצאת: * **ויברך ויסיפר בלילה.** עין משנה ברורה. כתב פרימרינס: בערב שבת בצבור, והמתירים יותר טוב, ולא פאוקן התקדמיין ואומרים כבר לילה, ורנע מקום אומרים ויש גודל להקל שבת, וקראו אני עליהם: שמות חשף לאור, ואותו האור במעט רגע לחשף, על-כן ראוי למנוע נה וכו', עין שם: * **שאם יאמר לו היום כך וכה וכו'.** עין בט"ו שהביא ראיות דזה הנה מתכונן שלא לצאת. והנה ראיותיו דחו האחרונים [ע"ז באלה רבה ובכאמר-מרדכי ונהגה-שלום], ומכל מקום בעקר הדין יש לענון טובא, ודעת הגר"א דסעיף זה קאי רק אלאב דמאן דאמר מצות אין צריכות כנהג, והוא נגה בעת הפרי תושב, דלידן דקמא לן דמצות צריכות כנהג צריך לתחור ולברך ונלא סבירא לה דעת הרדכ"ו חלוק בין דאורייתא לרבנן, וגם לא סבירא לה התרועים של חיקיעקב בסעיף קטן טו ושל מגן-אברהם בסעיף קטן טז. ועוד נראה לענינת דעתי, שאם היה זה בין השמשות, והאיש הזה המשיב רגיל תמיד לברך ודוקא בצאת הכוכבים, מסתמא דבאפן זה הנה מוכיח שצריך שלא לצאת, ומתוך לו לתחור אחר-כך ולמנות בברכה. ולמעשה צריך עיון: * אינו יכול לתחור ולמנות

(כג) וקשהויע הזמן. רוצה לומר, (כ"ט) צאת הכוכבים, ואפלו אם כבר התפללו קריאת שמע ותפלה, דאם לא-כ"כ בלא הכי אסור משום קריאת שמע ותפלה. והקשימו (ל) האחרונים, דלפי מאי דפסקין לעיל בסימן רלה להתמיר מתיצ' שעה קדם הזמן, הוא הדין תכא יש לנו להתמיר שלא לאכל⁶⁰ מחצי שעה הסמוך לספירה ותיא⁶¹ [אפלו אם כבר הקדים והתפלל], (ל"א) אף במקום שהמנהג שהשמש קורא לספר ספירה,

שער הציור

(כ"א) הש"י והגר"א, ועין בפרימרינס דמשמע מנה דגם להתמיר אברהם נוכל לפרש פן: (כ"ב) מגן-אברהם: (כ"ג) מגן-אברהם. ואליה רבה תרין, משום שהוא מלמא דרבנן יש דעה שפוכר דבנה יש לנו לספק להקל דאין צריך כנהג, ועין לעיל בסימן ס בבאור הלכה דבור המתחיל 'וכן': (כ"ד) אחרונים: (כ"ה) ש"י ומגן-אברהם. ועין אליה רבה ומאמר-מרדכי שפסקים בדבריו⁶⁷, ומכל מקום כתב המאמר-מרדכי שאין לדחות דברי הש"י בנה, וכן בדרך-המיינס והגר"א העתיקו פן להלכה: (כ"ו) זה הוא להתמיר אברהם בפעור הקודם, ואליה רבה תרין לפי שהוא מלמא דרבנן, אבל הפרי תושב והגר"א סבירא להו דאין חילוק בין דאורייתא לרבנן ובכל גוני צורך כנהג, ועל-כרחו סתיו הנה קאי אלאב דמאן דאמר אין צריכות כנהג: (כ"ז) אחרונים: (כ"ח) פרי תושב ואליה רבה. מיהו, מפרי תושב משמע ודוקא היכי דשבועה הוא לעפוכא בגון משלם שבועה⁶⁹, אבל אחר השלמת השבוע שאינו אלא מנהג להזכיר שבועות (כמו שכתבנו במשנה בורחה), אפלו לא הזכיר לו אלא תמיים יצא. ובאלהי רבה מבאר להקרא בכלל גוני כל שלא הזכיר שבועות כנהגו: יכול לתחור ולספר בברכה, דמובחא מלמא שכתבן שלא לצאת, ודי' לנו להתמיר היכי דהזכיר מים ושבועות, שבר' הש"י חוכך גם כנהג, עד כאן דבריו. וגם לרבי הגר"א דסעיף זה הוא רק למאן דאמר דמצות אין צריכות כנהג, מוכיח דלמאן דאמר צריכות כנהג אין צריך לזהר בכל זה, ועל-כ"פ פנים באפן זה נודאי נוכל לסמוך להקל כדעת האליה רבה: (כ"ט) פשוט, דבדין השמשות אף שמתוך לספר מטעם ספקא ורבנן, על-כ"פ פנים איננו מוכיח צדין: (ל) מגן-אברהם [ואליה רבה והגר"א: (ל"א) אחרונים:

הלכות פסח סימן תפ"ט

ביאורים ומוספים

[וכמו שכתב בביה"ל (ד"ה אינו יכול)].

[משנ"ב ס"ק כ]

משום דְּעָקֵר מִצְנֵת סְפִירָה הוּא שְׂיֵאמֵר הַיּוֹם כֶּךָ וְנִכְרָה.⁵⁶

56) ובטעם הדבר כתב השו"ע הרב (ס"ו), שכיון שלא אמר 'היום' הרי לא ספר את עצם היום שהוא עומד בו, והתורה אמרה 'תספרו חמישים יום' והיינו לספור את היום עצמו.

וכן מי ששמע את חבירו סופר 'היום כך וכך' וטעה במספר הימים, ותיקנו ואמר לו את המספר הנכון, כתב בשו"ת אור לציון (ח"ג פט"ז תשובה ג) שאם לא אמר 'היום' לא יצא ידי חובה.

ואם שאל את חבירו 'האם היום כך וכך' או שאמר בלשון שאלה 'היום כך וכך', דעת הגר"ש וואנר (קובץ מבית לוי בעניני ניסן עמ' פד אות ז) שאף על פי שכיוון למנין הימים, לא יצא וחזור ומונה בברכה, משום שספירה בלשון שאלה אינה נחשבת לספירה, וכן כתב הכף החיים (ס"ק טא) שאין דרך למנות בלשון שאלה.

ומי שלמד בליל שמיני לספירה בשו"ע ואמר בפיו את דברי השו"ע 'זביום ח' יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד', כתב הכף החיים (ס"ק כט) שיש מחלוקת אם יצא ידי חובתו, ולכן יחזור וימנה בלא ברכה.

והאומר לחבירו בליל ל"ג בעומר 'אל תאמר וידי כיון שהיום ל"ג בעומר', כתב הכף החיים (ס"ק ל) שאין כוונתו בכך לומר את מספר הימים אלא שהיום הוא יום שאין אומרים בו ידיו, ולכן לא יצא כלל ידי חובה וחזור ומונה בברכה [וראה בשו"ע (ס"ק כח) שלדעת הא"ר גם בלי זה כיון שלא הוכיח את מנין השבועות יכול לחזור ולספור בברכה, וצידד דבריו]. והוא הדין האומר לחבירו 'היום ל"ג בעומר', כתב בשו"ת אור לציון (ח"ג פט"ז תשובה ד) שאין כוונתו לומר את מספר הימים אלא את שם היום, ולכן לא יצא ידי חובה וחזור ומונה בברכה. וכן דעת הגר"ש אלישיב (הלכות חג בחג פ"ו הע' ז), והוסיף שמי שאמר כן ולא חזר וספר, שוב אינו יכול להמשיך ולספור את שאר הימים בברכה.

[שעה"צ ס"ק תה]

עֵינֵי אֵלֶּיךָ וְיִמְאָרְמְךָ דְּבִי שְׂמֵפֶקֶסֶס בְּנִי⁵⁷.

57) ומשום שיש הסוברים שאפילו כשלא אמר 'היום' יצא, כתב הכף החיים (ס"ק ג) שמי ששואלים אותו כמה ימים מונים היום, יחזר מלומר 'כך וכך לעומר' אף בלא 'היום', ולא יאמר אלא 'אתמול היה כך וכך' וכמו שכתב השו"ע.

[משנ"ב ס"ק כב]

שִׁיכְנָן בְּפִרוּשׁ שְׁלָא לְצִאת כְּזֶה יְדֵי סְפִירָה.⁵⁸

58) ואם חושב בליבו שאינו מתכוין לצאת בספירה זו, כתב השו"ע הרב (ס"ב) שיצא לדעת הסובר שמצוות אין צריכות כוונה, שלדעה זו אין אפשרות שלא לצאת ידי חובה אלא כשמכוין בפירוש שלא לצאת. ולפיכך, מי ששמע ברכה מהש"ץ או מחבירו ולא חשב בפירוש שלא לצאת בברכה זו, כתב שם שאף על פי שחשב שאינו מתכוין לצאת בברכה זו, מי"מ יש לחוש שיצא כדעת הסובר שמצוות אין צריכות כוונה, ולכן אינו יכול לחזור ולברך [ואף לענין 'שומע כוונה', מבואר במשנ"ב לעיל (סי' ריג ס"ק יח) שאין צריך השומע לכיון לצאת בברכה למי"ד מצוות אינן צריכות כוונה]. ובשו"ת תשובות והנהגות (ח"ג סי' נח) כתב שלא נהגו בהשו"ע הרב, והוסיף שכיום שרוב הברכות אין רגילים לצאת על ידי אחר כלל, אלא אדרבה

[ביה"ל ד"ה וכן]

צָרִיף עֵינֵי אִם נִכְל לְהַקְלִי לְוֹמֵר פְּרָמֵי גְלִי וְכוּ', וְצָרִיף עֵינֵי⁵⁹.
59) ולענין תענית דרבנן, כתב בשו"ע (למן ס"י) תקטב ס"ק א) שטעם זה דאי שאסור לאכול עד צאת הכוכבים.

[משנ"ב ס"ק טז]

אִם אָזְכֵר אַחֲרֵיכֶם בְּלִילָה לְמִנּוֹת אֵין אֲנִי רוֹצֶה לְצִאת בְּסְפִירָה זו⁶⁰.
51) מדיון זה למד הגרעק"א (גליון שו"ע סי' מו על מגיא ס"ק טז), שמי שבא בבוקר לבית הכנסת וירא שמה קריאת שמע של הציבור תהיה אחרי זמן קריאת שמע, יקרא קודם התפילה ויתנה שאם כשיקראו הציבור יעבור זמן קריאת שמע אני רוצה לצאת בקריאת שמע זו שאקרא כעת, ואם לאו איני רוצה לצאת בקריאת שמע זו אלא בקריאת שמע שאקרא עם הציבור, אמנם במשנ"ב לעיל (סי' מו ס"ק לא) לא הביא את העצה של הגרעק"א ונכדרי הט"ז כאן (סי' ו) שאין לעשות תנאי במצוה].

ואם עשה כן ולאחר מכן שכח ולא ספר כל אותו היום, כתב הכף החיים (ס"ק מז) שמי"מ יכול להמשיך ולספור בשאר הלילות בברכה [ושלא כדעת הפר"ח], וכן דעת הגר"ש קרליץ (יד בספירת העומר סי' ז ס"ק יח), ואף על פי שספר בבין השמשות בלא ברכה, מי"מ אין הברכות מעכבות, וקיים את המצוה בספירה זו.

[משנ"ב ס"ק יז]

וְדִקְקָא אִם מְתַבְּנָן שְׁלָא לְצִאת⁶² וכו', דְּמִצְוֹת אֵין צָרִיכוֹת בְּנִי⁶³.
52) ולענין מי שמברך ברכת המזון עם בנו כדי לחנוכו, כתב בביה"ל לעיל (סי' ס ס"ד ד"ה לצאת) שלא נחשב כמכוין בפירוש שלא לצאת [ושלא כהט"ז (הובא במשנ"ב שם ס"ק ט) שסובר שהיהו כמכוין שלא לצאת], ואם לא אכל כדי שביעה שאין חיובו אלא מדרבנן, יתכן שיש לסמוך על דעת הרידב"ז שמצוות דרבנן אינן צריכות כוונה ואין לו לחזור ולברך. ומשום כך הסופר עם בנו ספירת העומר כדי לחנוכו, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"י סי' עו אות א) שצריך לכיון בפירוש שאינו רוצה לצאת ידי המצוה, ואם ספר עם בנו בסתם יש לחוש שאינו יכול לחזור ולספור בברכה, ואם כוונתו גם לחנך את בנו וגם לצאת בוה ידי המצוה, כתב הביה"ל שם שיצא גם במצוה שחיובה מן התורה.

53) וטעם נוסף שצריך לכיון שלא לצאת בספירה זו ואפילו לדעה שמצוות צריכות כוונה, כתב הערוך השלחן (ס"ח) שכיון שהוא מונה עם הציבור מוכח שכונתו בכך היא רק כדי לקיים את המצוה. וכן משמע במשנ"ב לעיל (סי' ס ס"ק י) לענין מי שקורא קריאת שמע בסדר התפילה ולא כיוון לצאת, שמי"מ יוצא ידי חובתו גם לדעה שמצוות צריכות כוונה, משום שמן הסתם אין כוונתו אלא כדי לקיים את המצוה.

[ביה"ל ד"ה מבעוד]

דְּסְפִירָה קְפִיתָא לְאוּ כְּלָם הוּא מְעַקֵּר דִּינָא, וְכַבֵּי⁶⁴.

54) ואף במקומות שבהם צאת הכוכבים מתאחר מאד, כתב הגר"ש אלישיב (קובץ תשובות ח"ג סי' פד) שאין מקום להקל ולספור מפלג המנחה אפילו במקום הדק.

[משנ"ב ס"ק יט]

מִשּׁוּם דְּבְדִיעֵבֵד אִם בְּרַךְ בֵּין־הַשְּׁמֵשׁוֹת יָצָא⁶⁵.

55) ואף אם שואלו מפלג המנחה, כתב השו"ע הרב (ט"ו) שלכתחילה יש להיזהר ולא לומר את מנין היום, משום שיש הסוברים שנחשב ללילה לענין ספירת העומר, ומי"מ אם מפלג המנחה אמר את מנין היום, חזר ומונה בצאת הכוכבים בברכה

מילואים

הַלְבוּת פֶּסַח סִימָן תַּפְט

המשך מעמוד צה

ר"ת. ואם הוא נהוג להחמיר כר"ת בכל דבר, צידד שם, שיתכן שגם בספירת העומר רשאי להמתין ולא לספור עם הציבור קודם זמן ר"ת [למרות שמעיקר הדין אין צריך להחמיר כר"ת במצוות שהן מדרבנן].

[משנ"ב ס"ק טו]

אם בְּרַךְ⁴⁸.

(48) כונתו 'אם ספרי, וכמבואר במג"א (ס"ק ו, שהוא מקור דבריו).

[שעה"צ ס"ק כ]

לְקַבֵּי אֵין לְקַמֵּץ עַל קֶפֶץ לְלֵא⁴⁹.

(49) ומטעם זה כתב בבית"ל לעיל (ס"א ד"ה לספור) שמנהגו להיות מזהירים שלא לספור עד צאת הכוכבים.

לענין אכילת מרור בזמן הזה שהיא מדרבנן, משמע, שאדם חלש וכדו' יכול לאכול שיעור קטן, משום שבספק דרבנן אפשר להקל, ולברך על כך.

(47) והנהגים להחמיר בזמן צאת הכוכבים כדעת ר"ת [שהוא אחרי שיעור הילוך ד' מילין מתחילת השקיעה כדלעיל (סי' רסא ס"ק ב), וכתב לעיל (סי' רל"ה ס"ק ד) שהיינו 72 דקות]. כתב בשו"ת מנחת יצחק (חי' סי' מה אות ב ח"ט סי' נה אות א וסי' נו אות א וחי' סי' מג) שאם כל השבעה הוא מתפלל עם הציבור קודם זמן ר"ת, ואינו מחמיר כר"ת אלא במוצאי שבת, יש לו לברך ולספור עם הציבור קודם זמן ר"ת, ולמצוה מן המובחר יחזור ויספור בביתו בלא ברכה כשיגיע זמן

הַלְבוּת פֶּסַח סִימָן תַּפְט

המשך מעמוד 190

אבל אכילת כביצה מפת ואכילת פירות ואפילו הרבה, וכן שתיית שאר משקים, כתב השו"ע לעיל (סי' רלב ס"ג) ובמשניב שם (ס"ק לד-לה) שמוותר [וראה שם שכתבנו פרטי דינים בזה].

(61) ולנהגים שצאת הכוכבים הוא חצי שעה אחרי השקיעה, דעת הגר"ש אלישיב (הלכות חג בחג פי"א הע' 14) שיש לסמוך על כך לענין איסור אכילה קודם ספירת העומר, ולכן אין להם איסור כלל לאכול קודם השקיעה [ואף שיש דעות שצאת הכוכבים הוא קודם לכן]. מאידך, דעת הגר"ש איערבך (הליכות שלמה פסח פי"א ארחות הלכה הע' 2) שמן הראוי לא להתחיל לאכול כבר קרוב לעשר דקות לפני השקיעה ואילך.

ומי שרגיל להתפלל במנין קבוע בשעה מאוחרת בלילה, כתב בשו"ת אגרות משה (א"ר ח"ד סי' טז) שהנוהג לסמוך על ההיתר של מנין קבוע ולאכול קודם שקרא קריאת שמע והתפלל [וכמו שכתב השו"ע לעיל (סי' פט סי' יז) לענין לימוד קודם התפילה], הוא הדין שרשאי משום כך לאכול קודם ספירת העומר. אמנם, דעת הגר"ש אלישיב (שבות יצחק ח"ב פכ"ג אות ו) שאין לסמוך על מנין קבוע אלא לענין לימוד קודם התפילה אך לא לענין אכילה.

מקפידים שכל אחד יברך לעצמו, אפשר שגם לשיטת השו"ע הרב יחשב כמתכוין להדיא שלא לצאת מחבירו, וכן דעת הגר"ש איערבך (שיח הלכה ח"א סי' ח אות ל), שכיום שנהגים שכל אחד מברך לעצמו ואינו יוצא על ידי חברו, נחשב כמתכוין שלא לצאת מחבירו, ולכן יכול לחזור ולברך, וכן משמע מדברי המשניב לעיל (ס"ק ח).

[שעה"צ ס"ק כח]

דְּרַןקָא חִיבֵי דְשַׁבְעֵי הוּא לְעַפְוָא גְּזוּן בְּמַשְׁלֵם שְׁבִיעֵי⁶⁰.

(59) ואף על פי שלעיל (ס"ק ז) כתב שיש אומרים שספירת השבעות אינה מעכבת בכל אופן, ולכן אם לא ספר שבעות חזר וסופר בלא ברכה, מ"מ בענינו שהוא אינו אלא משיב לשואלו, אם כן מכך שלא ספר כמנהגו מוכח הדבר שכונתו שלא לצאת בספירה זו, ולא נחלקו הדפרי חדש והא"ר אלא באופן שהזכרת השבעות אינה אלא מנהג.

[משנ"ב ס"ק כג]

שְׁלֵא לְאָכְלֵם⁶⁰ מְחִצֵי שְׁעָה הַסְמוּךְ לְסַפְיָהּ וְהִלְאָה⁶¹.

(60) ודוקא אכילת פת או שתיית משקה המשכר בשיעור יותר מכביצה,

הַלְבוּת פֶּסַח סִימָן תַּפְט

המשך מעמוד צז

חמד (מערכת חדש ס"ק ז-ח) שדייק מהשו"ת שאנת אריה (דיני חדש סי' ד) שאין היתר קודם הבאת שליש אלא בקוצר לבהמה, אבל בקוצר לאדם אסור אף קודם הבאת שליש, כתב בשו"ת שבט הלי (חי' סי' קפג אות א) שאסור הדבר משום 'חדש' אף שאינם נקראים בשם 'לחם' וקלי וכרמל'.

[משנ"ב ס"ק מח]

אֵין לְהַחְמִיר בְּקַתוּף מְעַתְלָעַת מִן הַבְּשׂוּל הַרְאִשׁוֹן⁶⁵.

(95) אמנם, כתב בשו"ת שבט הלי (חי' סי' קפג אות ב) שבזמן שניתר איסור 'חדש' נותרו גם בליעות של 'חדש' שבכלים ואין צריך להגעיל את הכלים, וכן דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש פסח פס"ג אות ח).

ראוי לאכילה, אמנם אם נהגו שלא לאוכלו רק מחמת חומרא, יכול לערב על ידי מאכל זה.

[משנ"ב ס"ק מז]

הַיְנוּ, שְׁנַתְמַלְלֵל בְּיַד לֹא הֶבְהֵב בְּאוּרִי⁶⁴.

(94) ותבשיל הנעשה מלחם וקלי וכרמל האסורים משום 'חדש', כתב בשו"ת הר צבי (יו"ד סי' רלט ד"ה שוב) שאף שהשתנה צורתו ואינו נקרא בשם לחם וקלי וכרמל, מ"מ הוא אסור מן התורה משום חדש.

אמנם, תבשיל הנעשה מתבואה שמעולם לא היתה לחם וקלי וכרמל, הסתפק הגר"י סלנטר (שו"ת הר צבי שם, ומקורו בקובץ תבונה אות מג) אם אף הוא אסור משום 'חדש'. והכוסט חיסה וכדו', וכן האוכל כל מיני מאכל שעושים מגרעיני תבואה שהביאו שליש [וראה בשדי

הַלְבוֹת פֶּסַח סִימָן תַּפְט

ביאורים ומוספים

[משנב ס"ק נג]

אין להקמיר בקדם זמנא⁶².

ואף שלענין איסור אכילה קודם קריאת שמע, כתב לעיל (סי' רלה ט"ק יז) שאם ביקש מאחד שייכירנו מותר לו לאכול אפילו כשהגיע זמן קריאת שמע, ואילו כאן כתב שעל ידי הזכרת שמש אינו מותר אלא קודם זמנו, ביאר הגר"ע קרליץ (חוט שני שבת ח"ד קובץ ענינים עמ' שעו) שכיון שהעמיד לעצמו שומר באופן פרטי רשאי לאכול אפילו לאחר שהגיע זמן קריאת שמע, והוא הדין בספירת העומר, מה שאין כן בקריאת השמש שאינו שומר פרטי אין לסמוך על כך ולאכול אלא קודם שהגיע הזמן, וכן מי שהיה ער לבילי שבועות, ורוצה ללכת לישון מעט קודם התפילה, כתב הגר"ש וואונר (ספר זכרון שיח תפלה עמ' תרכ) שאם מעמיד לעצמו שומר באופן פרטי רשאי לסמוך על כך. ומה שמועילה קריאת השמש לבית הכנסת, כתב לעיל (סי' רלב ט"ק כח) שהיינו דוקא במי שדרכו ללכת להתפלל בציבור בבית הכנסת, אבל אם דרכו להתפלל ביחידות בביתו, אין זה מועיל. עוד כתב שם (סי' קט) שקריאת השמש מועילה דוקא בסעודה קטנה ובכל המלאכות המוזכרות בשו"ע שם (סי' ב), אבל בסעודה גדולה כגון נישואין או פירוק הבן וכדו' שיש בה הרבה מסובים אין לסמוך על קריאת השמש, כיון שמצוי בהן שכרות.

[משנב ס"ק נד]

לְאָכַל. והוא הדין שְׁאָר מְלָאכוֹת, וְכַדְלָעִיל בְּסִימָן רַב וְרַלְהָ⁶³.

63) מה שכתב הרמ"א שאסורים לאכול, היינו דוקא אכילת קבע, כמבואר בשו"ע לעיל (סי' רלב ט"ג), אבל טעימה בעלמא מותרת (כ"פ החיים ס"ק טו), וראה מה שכתבנו לקמן (סי' תרב ס"ק ז) לגבי היתר טעימה בעשית שאר מצוות.

ומה שכתב זכדלעיל בסימן רלב ורלה, שם בשו"ע (סי' רלב ס"ב) כתב, שאסור להסתפר ולהתרחץ וכן להכנס לבורסקי, וכתב המשנ"ב שם (סי' טו) שהוא הדין כל מלאכה (או חשבון) שיש לחוש שתימשך או תגרום למתעסק בה למטרד. וכתב בביה"ל שם (ד"ה לברסקי) שיש אומרים שאין איסור אלא במלאכות שאין אדם רגיל להפסיק להתעסק בהן באמצע עשייתן, אבל מלאכות שאדם רגיל להפסיק להתעסק בהן באמצע עשייתן כגון תפירה או כתיבה, מותר לו להתחיל להתעסק בהן קודם שהגיע זמן תפילה (וכשיגיע הזמן יפסיק ויתפלל). וסיים שם, שמסתמימת לשון רבינו ירוחם שהביא המג"א משמע שאסור בכל ענין, ובמקום הצורך יש לסמוך להקל (וראה שם שכתבנו פרטי דינים בזה). וכן לענין שינה סמוך לזמן תפילת ערבית, כתב לעיל (סי' רלה ס"ק יז) שאסור לעשות כן אפילו כשאין בדעתו לישן אלא מעט (וראה שם שכתבנו פרטי דינים בזה).

[ביה"ל ד"ה אינו]

וְכַבֵּר הַתְּפִלָּה הַמְשִׁיב מַעְרִיבֵי⁶⁴.

64) ואם לא התפלל ערבית, כתב הכ"פ החיים (סי' לט) שיש הסוברים שלכל הדעות אין זה נחשב ללילה ואינו יוצא ידי חובת ספירה, ויש סוברים שלפי הדעה שיוצא אדם ידי חובת ספירה מפלג המנחה, יוצא הוא אף באופן שלא התפלל ערבית.

[משנב ס"ק נט]

אָלֵא־אִם־יִבֵּן יוֹדֵעַ מִתְחַלֵּה אֵינָהּ יוֹם הַיּוֹם⁶⁵, דְּאֶסְדֹר לְהִפְסִיק אֶפְסְלוּ בְּשִׁתְיָקָה בֵּין הַבְּרָכָה לְהַמְצָה יוֹתֵר מִכְּדִי דְבוּרֵי⁶⁶.

65) ואם אין לו את מי לשאול כמה מונים באותו יום, כתבו בשו"ת אבני נור (ו"ד סי' רמח) ובספר שערי יושר (שער הספקות פ"ה ד"ה אמנם) שספירה מספק אינה נחשבת לספירה כלל, מאידך, בשו"ת דבר אברהם (ח"א סי' לד) צידד שישפור מספק בלא ברכה, וכן כתב בשו"ת

אר לציין (ח"ג פט"ז תשובה ז) שישפור מספק בלא ברכה, ולאחר מכן יכול להמשיך לספור בשאר הימים בברכה (וראה קובץ תשובות (ח"ג סי' פג)).

ולענין דיעבד אם ספר מספק על פי השערה, ואחר כך התברר לו שספר כהוגן, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' מח) שלמרות שאין לעשות כן לכתחילה, מ"מ בדיעבד יצא.

66) ומ"מ בדיעבד אפילו שהה הרבה יותר מכדי דיבור, כתב לעיל (סי' רז ט"ק יב) שאינו חוזר ומברך כל שלא הסיח דעתו בינתיים.

[משנב ס"ק לז]

רְפִים תִּכְף פְּהֵן לְיִצְאָא בְּזָהָה⁶⁷ וכו', אָף שְׁלֵא אָמַר 'הַיּוֹם יוֹם תְּמִישִׁי'⁶⁸, בֵּינָן שְׁהוּא עֲדִין תּוֹף קְדִי דְבוּרֵי⁶⁹.

67) מדבריו משמע, שמה שספר בטעות אינו נחשב כשח בין הברכה למצה (שמבואר בביה"ל לעיל (סי' כה ס"ט ד"ה ואם הפסיק) שאפילו שח תיבה אחת נחשב להפסק וצריך לחזור ולברך). ובעצם הדבר כתב הגר"ש אייערבר (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' יח אות ב ד"ה וכן) שהוא מחמת שהוא עסוק בספירת העומר ולא הסיח את דעתו מן המצה, אמנם, אם נזכר לאחר כדי דיבור, נחשב הדבר כאילו כבר גמר את המצה והרי זה היסח הדעת.

ומי שספר כהוגן אך חשב שטעה ותוך כדי דיבור חזר וספר שלא כהוגן, דעת הגר"ש אייערבר (הליכות שלמה פסח פ"א ס"ה) שאף שיתכן שחזרה תוך כדי דיבור מועילה אף לקלל (ראה שיח הלכה סי' מו אות טז), מ"מ בענינו שהחזרה היתה טעות מסתבר שיצא ויכול להמשיך ולספור את שאר הימים בברכה. דעת הגר"ש אלישיב מהגר"ח קניבסקי (הלכות חג בחג ספירת העומר פ"ז ס"א) שיצא, משום שתוך כדי דיבור אינו מועיל אלא לתקן ולא לקלל, ומ"מ טוב שיחזור ויספור את אותו יום בלי ברכה.

68) ואף שלענין מי שטעה ביום טוב ואמר 'מקדש השבת' במקום 'מקדש ישראל הזמנים', כתב לעיל (סי' תפז ס"ק ג) שצריך לחזור ולומר 'מקדש ישראל הזמנים' ואין די שיאמר 'ישראל הזמנים', ביאר בש"ש (פי"ס הע' קז, שכעין זה שמע מהגר"ש אייערבר) שהוא משום שאם יאמר 'ישראל הזמנים' אין ניכר שעוקר בזה את מה שאמר 'מקדש השבת', שכן יתכן שרצונו לומר 'מקדש השבת ישראל הזמנים' כפי הנוסח שאומרים ביום טוב שחל להיות בשבת, מה שאין כן בענינו שסופר יום אחר הרי מוכח הדבר שהוא עוקר את מה שספר קודם, שהרי אין אדם סופר שתי ספירות ביום אחד.

69) ואין מונים את היתוך כדי דיבור מגמר הברכה, אלא מגמר התיבות שאמר בטעות, וכמבואר לעיל (סי' תפז ס"ק ד).

ואם הפסיק בדיבור, כתב בביה"ל לעיל (שם סי' ד"ה תוך) שאפילו אם הוא בתוך כדי דיבור צ"ע למעשה אם יועיל מה שיחזור ויתקן את טעותו.

[משנב ס"ק לו]

מִיהוּ, מִקְאָן וְלִהְבָּא סוֹפֵר בְּכָל לְיָלָה בְּבִרְכָה⁷⁰.

70) ומטעם זה, כתב הכ"פ החיים (סי' פ) שיש הנוהגים שבכל יום אחר תפילת שחרית אומר החזן בקול את הספירה של ליל אמש, וחוזרים הציבור וסופרים עמו, כדי שאם שכח אדם לספור בלילה יכול להמשיך ולספור בשאר הימים בברכה.

[שע"צ ס"ק מה]

כְּמוֹ שְׂמוּכָה בְּחִסּוּפֹת מִנְחָת וְכַשְׁבְּלִי־לְקַט הַצֵּל⁷¹.

71) והביא את דבריהם בביה"ל להלן (ס"ח ד"ה סופר), ותורף דבריהם הוא, שדין 'תמימות' לא נאמר לענין שהימים מעכבים זה את זה, אלא לענין שצריך להתחיל לספור בכל יום מבערב.

הִלְבוּת פֶּסַח סִימָן תַּפְט

צו באר הגולה

(יז) הַדָּמָן אֲסוּרִין (כד) לְאָכַל עַד שִׁסְפֹר, וְאֶפְלוּ הַתַּחֲלִיל לְאָכַל (כה) פּוֹסֵק וְסוֹפֵר. מִיָּהוּ, אִם הַתַּחֲלִיל לְאָכַל (כו) קִדְּם שְׁהִיגַע הַדָּמָן (כז) אִינוּ צָרִיךְ לְהַפְסִיק, אֲלֵא גּוֹמֵר אֲכִילְתוֹ וְסוֹפֵר אַחֲרָיָהּ (ד"ע לְמִדַּ סְפִירָה כּוּמֵן הוּא דְאוֹרִיתָא): ה' אָם אִינוּ יוֹדֵעַ הַחֲשׁוֹבוֹן, (כח) וּפְתַח אֲדַעְתָּא דְלַפְסִים כְּמוֹ שִׁשְׁמַע מַחְבְּרוֹ וְשָׁתַק עַד שִׁשְׁמַע מַחְבְּרוֹ (כט) וְסִימָם כְּמוֹהוּ, (יח) יֵצֵא: ו אִם פֶּתַח וְאָמַר בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלְּךָ הַעוֹלָם אֲדַעְתָּא דְלִימָא 'הַיּוֹם אֲרַבְעָה', שְׁהוּא סְבוּר שְׁהִים אֲרַבְעָה, וְגוֹכַר (ל) וְסִימָם בְּחַמְשָׁה וְהִים חֲמִשָּׁה, *אוּ אִיפְכָא, שְׁהִים אֲרַבְעָה, וּפְתַח אֲדַעְתָּא דְלִימָא אֲרַבְעָה (לא) וְטַעַה וְסִימָם בְּחַמְשָׁה, (לב) כִּי אִינוּ חוֹזֵר (יט) וּמְבַרֵךְ: ז *שָׁכַח וְלֹא בִרְךָ כָּל הַלַּיְלָה, (לג) לִיִּסְפֹר בְּיוֹם (לד) בְּלֹא הַיָּא"ש, וְכֵן חֲבָטוּ שְׁאָר פּוֹסְקִים לְדַעַת רַבּוּן סָם בְּחוֹסְפּוֹת קַנְחוֹת סִי

באר היטב

רלב, מ"א. ונח"י: (י"ז) יצא. משמע דיעבד, אבל לבתחלה לא יברך עד שיהיה לו ברור כמה ימים יש בימי הספירה, ט"ז: (יט) ומברך. וכן הסקמת אחרונים, רק דייספר שנית בלא ברכה, ונח"י, מ"א:

באר הלקה

בברכה. אבל בלא ברכה בודאי צריך לחזור ולמנות, כן מוכח מהמגן אברהם בסעיף קטן ח, ומסתברא בזה, דהא מכל מקום איכא פלגתא במצות צריכות כנהיה ומה גם בבין השמשות, דדעת אליה רבה דאפילו בעלמא שסופר בדרך ספירה יש לו לחזור אחר כך ולמנות בלי ברכה, וכל שכן כאן. ומה שכתב יקדם בין השמשות, נראה לי פשוט אפילו היה אחר פלג המנחה וברך התפיל המשיב מצריב⁶⁴, אפילו הכי אין להחמיר בכגון זה ויכול לחזור אחר כך ולמנות בברכה בפשיע זמן הספירה, דדע זה של אחר פלג נדמית היא מעקר הדין ואין צורך להחמיר בכגון זה: * או איכאא שיהם ארבעה ופתח וכו' וטעה וסיום בחמשה וכו'. עין במשנה ברורה שהאחרונים תמהו על זה. והנה הש"י תרץ דאין פגת המחבר וסיום על הספירה גופא אלא על הברכה, ודעה לומר, שבתחלת הברכה בשאמר 'ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם' חשב אדעתא שיספר אחר כך ארבעה, ורק בעת סיום הברכה נדמה לו שהיום הוא יום חמישי לעמר וסיום גמר הברכה אדעתא לספר חמשה לעמר, אינו חוזר ומברך, דבהו אזלין בחר פתיחה; ובידיו הראשון שציר המחבר הוא נמי בכתיבא גזא, ושם השעם, דאזלין בחר חתימה, ומשום דהוא מלתא דרובן אזלין בכתוביהו לקלא ואינו חוזר ומברך. ודין זה העיקר האחרונים הולכה עיניו ברה"ט וא"ר⁶⁵, אף הש"י הוליד מזה דין חדש, דתיבא דהפתיחה והחתימה היה אדעתא לספר יום חמישי ואחר שגמר הברכה נודע לו שהיום יום רביעי, חוזר ומברך, ובידיו זה לא הסכימו עמו כמה אחרונים, עין במשנה ברורה ובשער הציון: * שכח ולא ברך וכו'. והוא הדין אם יש לו ספק ביום אם ספר בלילה או

משנה ברורה

אין להחמיר בקדם זמנו⁶⁶: (כד) לְאָכַל. והוא הדין שאר מלאכות, וקדלעיל בסימן רלב ורלה⁶⁸: (כה) פּוֹסֵק וְסוֹפֵר. הינו למאן דאמר ספירה בזמן הזה דאורייתא, ובדמצעין בהג"ה, ואם כן לדין דנקטינן ספירה בזמן הזה דרבנן (לג) אינו פוסק, וקדלעיל בסימן רלב לענין מנחה. (לג) ויש מאחרונים שכתבו, דליכף חשש הרמ"א פה בענינו להחמיר באותו דעה שהוא דאורייתא, משום דהוא דבר שאין בו טרח כלל להפסיק מעט ולספור: (כו) קִדְּם שְׁהִיגַע הַדָּמָן. ולפי מה דכתבנו לעיל דמחצית שעה סמוך לזמן מתחיל האסור, יהיה שנה דינא דרמ"א (לד) כשהתחיל לֶאֱכַל ביותר מחצית שעה קדם הזמן: (כז) אִינוּ צָרִיךְ לְהַפְסִיק. אפילו למאן דאמר (לס) ספירה בזמן הזה דאורייתא, כיון שיש עוד שהות לספור: ה (כח) וּפְתַח. אַת הַבְּרָכָה: (כט) וְסִימָם כְּמוֹהוּ, יֵצֵא. רוצה לומר, אף בברכה, דאדעתא דהכי פתח הברכה וסיום, ואיכא סיום ופתיחה. (לו) ומכל מקום לבתחלה אין לו לברך אלא-אם-כן יודע מתחלה אינו יום היום⁶⁶, (לו) דאסור להפסיק אפילו בשתיקה בין הברכה להמצאה יותר מברי דבור⁶⁶: ו (ל) וְסִימָם בְּחַמְשָׁה. רוצה לומר, שספר חמשה ימים: (לא) וְטַעַה וְסִימָם וכו'. רוצה לומר, (למ) שספר חמשה: (לב) אִינוּ חוֹזֵר וּמְבַרֵךְ. האחרונים תמהו על דין זה, דבשלמא ברישא שסיים בחמשה והוא חמשה, ניחא דיצא, שיהי ספר כדיון, אף-על-גב דבשעת ברכתו סבור שהוא ארבעה לאו כלום הוא, שיהי אף בלא ברכ כלל יצא, אבל בספרא, מאי מהני לן שבשעת ברכה ידע אינהו יום הוא, הלא על-פלג פנים כפי ספר יום שאינו? (לט) והסכימו דבהו צריך לספר מתוך וברך, דברכתו ראשונה היתה לבשלה כיון שסיים אחרת יום אחר, אם לא שנוכר (מ) תוף כדי דבור לספירתו, שאז חוזר וסופר כדיון והברכה עולה לו. ודע עוד, דאף דבשלמא צריך מירי שבשעת הברכה היה יודע יום הספירה וברך אדעתא לספור כהגון אלא שאחר כך טעה וסיום שלא כהגון, אבל כמה (מא) אחרונים הסכימו, דאף אם בעת הברכה היה דעתו גס-כן על יום אחר וכן ספר בשעות, מכל מקום אם בתוף כדי דבור נזכר ששעה, יסיים תוף כהגון ויוצא בנה⁶⁷. (מב) עוד כתבו, דאם טעה וקאמר 'היום יום רביעי בעמרי' ובתוף כדי דבור נזכר שהוא יום חמישי, די שסיים 'חמישי בעמרי' ויוצא בנה אף שלא אמר 'היום יום חמישי'⁶⁸, כיון שהוא עדין תוף כדי דבור⁶⁹: ז (לג) יִסְפֹר בְּיוֹם. כדעת הרבה פוסקים (מג) דדיעבד ספירת יום עולה לספירה: (לד) בְּלֹא בְּרָכָה. דיש לחז' לדעת הפוסקים דאין זמן ספירה אלא בלילה, (מד) וכשמברך ביום הוא לבשלה. (מה) מיהו, מכאן ולהבא סופר בכל לילה בברכה⁷⁰,

שער הציון

(לב) פרי חדש, וכן משמע בבאר הגר"י: (לג) חקי יעקב, וכן העתיקו להלכה הגר"ו ודרך החיים: (לד) וכמו שנתבאר לעיל בסימן רלה, עין שם במשנה ברורה: (לס) וקדלעיל בסימן רלה לענין קריאת שמע, וכן כתב הגר"א: (לו) ט"ז וש"א. ובחקי יעקב כתב שהעולם מקלים בזה אף לבתחלה, ואין דבדיו מחנרים בזה להקל לברך על סוף שישמע אחר כך, ושוא לא ישמע או יצטרף להפסיק בשאלתו לאחרים: (לו) תיי-אדם. ולקאורה לפי זה אם לא הפסיק בשתיקה כלל אלא אמר מלה במלה עם חברו שפיר דמי, אבל מלשון הש"י משמע דצריך בשעת הברכה לבתחלה לידע אינהו יום הוא מהספירה: (למ) כן פרשו רב המפורשים דברי השלחן ארזות, והש"י פרש בו פרוש אחר והעמקתי דבריו בבאר הלקה: (לנו) לבוש ופי"ח ופרי חדש וש"א: (מ) מגן אברהם ודרך החיים והגר"ו וחקי יוסף וש"א: (מא) מאמר מרדכי וחקי יוסף וכן משמע מהגר"ו, ודלא כט"ז שכתב דאם כל הברכה ברוך על דעת לספר בשעות ואחר כך נזכר צריך לחזור ולברך מתוך, והביא על זה ראיית פתומים, והם דחו דברי, וכן במאמר מרדכי וחקי יוסף והברכה אינו קאי על היום אלא הודאה להשם עצם המצוה, וכיון שתוף כדי דבור נזכר וסיום כהגון שפיר דמי: (מב) דרך החיים והגר"ו: (מג) בה"ג בהלכות עצרת וכן משמעות הרמב"ם בפרק ז מתמידין ומוספי דפסח יקצר ביום, כשר, וידוע דתקנתא תלה ספירה בקצירה, דכתיב "מהחל חרמש בקפה תחל לספור וגו'". אמנם יש לדחות, כמו שכתבנו בהוספות במגלה שם, דאפילו אם נאמר דקצירה ביום כשר, לספירה בעינן תמימות דוא, ואפשר שהיו פגת המגן אברהם בסעיף קטן יז, ואין צורך להגות הפתיחה השקלה, וכן הסכים המאירי בשלתי פרק ב דמגלה, דאף דעקר מצות ספירה בלילה, מכל מקום דיעבד סופר ביום בברכה. ועין בהשוכת משנתו יעקב שמעוד גס-כן לידע ולברך כהג"ה וישב קצת הווספות: (מז) עין בשבלי לקט סימן לז ובאור זרע סימן שכת: (מח) דברי תרומת הדשן, מובא בבית יוסף, ומשום דהיו ספק ספקא לחייבא: ספק דדיעבד ספירה זמנה כל המעשה לעת, ואם תמצו לומר כדעת הפוסקים דאין ספירה ביום, אף-על-פי-כן הרכה פוסקים מסכימים דאין הימים מעבדין זה את זה ולענין זה לא בעינן תמימות, עין בחוספות מנחות דף ו' ובשבלי לקט בשם רבנו ישעיה הנ"ל, וכן הסכימו המאמר מרדכי ונהר שלום ושארי אחרונים, דלא כפי חדש שסבור דלפי מאי דחישנין לדעת הפוסקים שלא לברך ביום ועל-ידיהו משום דבעינן תמימות, ואם-כן לסבא זו, כדלג יום אחר לגמרי גס-כן אינו רשאי לברך משום דבעינן תמימות, וזה אינו הכרח, כמו שמוכח בהוספות מנחות ובשבלי לקט הנ"ל⁷¹: